

sammandrag

Sverige i World Internet Project 2009

World Internet Project släpper sin första större rapport över Internetanvändningen i världen. Det är resultatet av ett internationellt samarbete som inleddes 1999 med deltagare från USA, Singapore, Italien och Sverige. Idag deltar nästan 30 länder i detta samarbete. Detta är ett kort sammandrag från rapporten "World Internet Project Report 2009" ur ett svenskt perspektiv.

Sverige i World Internet Project

World Internet Project släpper sin första större rapport över Internetanvändningen i världen. Det är resultatet av ett internationellt samarbete som inleddes 1999 med deltagare från USA, Singapore, Italien och Sverige. Idag deltar nästan 30 länder i detta samarbete.

Tanken var att följa hur en ny teknologi, Internet, sprider sig i olika länder. Vilka som tar till sig den nya tekniken. Hur den kommer att användas? Hur detta i sin tur kommer att påverka människors vardagsliv, sociala relationer och annan medieanvändning. Kravet för att få delta i projektet var att man ställde samma basfrågor med samma svarkategorier, och använde en jämförbar metod. Detta är förutsättningen för att internationella jämförelser skall vara möjliga.

World Internet Project 2009

I World Internet Project ingår ett tjugotal länder som alla använder sig av samma uppsättning basfrågor i sina undersökningar. Eftersom varje land själv finansierar sina undersökningar är det inte alla som kan eller vill genomföra en undersökning varje år. År 2007 var det ett femtontal länder som intervjuade befolkningen i sitt land om deras användning av Internet. Kvar blev till slut tretton länder som kunde leverera in data till en gemensam databas.

I rapporten "World Internet Project 2009" finns en sammanställning av resultaten. Det är en mycket omfattande rapport på 370 sidor som inleds med tretton statusrapporter om Internets utveckling i varje land och hur situationen ser ut idag. Sedan följer jämförelser mellan länderna inom följande temaområden:

- » Internet Users and Non-Users
- » Access to Online Information Sites
- » Access to Online Services
- » Online Purchasing
- » The Internet and Social Connections
- » The Internet and the Political Process
- » Media Reliability and Importance
- » Offline Media Use
- » Online Communication
- » The Internet and Education

Länder som ingår i jämförelsen

De tretton länder som ingår i jämförelsen finns spridda över världen: Europa, Asien, Nord- och Sydamerika, Australien. Men urvalet länder är inte representativt för alla jordens länder. Här finns en övervikt av rika industriländer där spridningen av Internet har kommit längst. Här finns Australien, Nya Zeeland, Sverige, USA och Kanada. Därefter följer några länder där spridningen gått något långsammare: Israel, England, Singapore och Macao. Där finns också två länder, Tjeckien och Ungern, där spridningen av Internet kommit igång betydligt senare och sålunda inte hunnit så långt. Slutligen finns Kina med, men det är inte här frågan om hela Kina utan undersökningen är genomförd i de stora städerna på Östkusten och representerar det urbana Kina.

Att observera är att Internetanvändarna i Tjeckien, Ungern och Kina är i genomsnitt betydligt yngre än i övriga länder där spridningen av Internet nått även de äldre i befolkningen. Det har betydelse för vissa jämförelser. Värt att notera är också att icke-användarna genomgående är äldre än de som använder Internet vilket påverkar alla jämförelser mellan användare och icke-användare. Året då de data som presenteras här, samlades in är 2007. Inga större förändringar har skett sedan dess, men i vissa avseenden kan det skilja sig från 2008, t.ex. vad gäller bredbandsinnehav.

På de följande sidorna finns ett sammandrag av några av resultaten som återfinns i rapporten "World Internet Project 2009". Jämförelserna är här gjorda utifrån ett svenskt perspektiv och fokuset ligger på i vilken mån de svenska användarna av Internet skiljer sig från användarna i andra länder. samhällssystem, medielandskap, politisk tradition och kulturella värderingar skiljer länderna åt, men frågan är i vilken mån det också påverkar hur människor använder Internet?¹

¹ Se t.ex. Olle Findahl (2008). "Internet i ett internationellt perspektiv. Del 2. Sverige i världen." World Internet Institute.

Svenska kvinnor i topp

Sverige, Kanada och Nya Zeeland är de tre länder där spridningen av Internet nått längst bland WIP-länderna, tätt följda av Australien och USA. Knappt 80 procent av befolkningen över 18 år använde 2007 Internet i dessa tre länder. Bland kvinnorna kom Sverige i topp, knappt följt av Nya Zeeland. De svenska männen hamnade på tredje plats.

Medelålders Internetanvändare vanligast i Sverige

Skillnaden mellan WIP-länderna är minst bland de unga. De flesta under 25 år använder Internet: 90 procent eller mer i de flesta länder, drygt 80 procent i Ungern och Tjeckien. Skillnaderna är större för pensionärerna. Bland dem är Internet vanligast i Kanada, Nya Zeeland, Sverige och USA.

Skillnaderna är också stora för de medelålders. Här har Sverige varit starkt alltsedan Internet började att spridas på 90-talet. 80 procent i åldrarna 45-65 år använder Internet i Sverige mot 68 procent i USA och 28 procent i Ungern.

Skäl till att man inte använder Internet

Trots att det finns ett starkt samband i alla länder mellan inkomst och internetanvändning, så att ju högre inkomst desto vanligare är det med Internet, är det få som anger ekonomin som skäl till att man inte har skaffat sig Internet. Lägst antal är det i Sverige med 1% som anger att det är för dyrt med Internet. Flest är det i Ungern och Tjeckien med över 10%.

Nio timmar Internet i veckan i hemmet

Efter tio år med Internet kan man skönja ett gemensamt mönster i Internetanvändningen i WIP-länderna, när det gäller den tid som användarna lägger ner på Internet hemma under en vecka. Genomsnittet för de över 18 år ligger kring 9 timmar. I England och USA ligger det närmare 10 timmar, medan i Nya Zeeland och Kanada närmare 8 timmar. Sverige håller sig i mitten med drygt 9 timmar i veckan.

Sju timmar i veckan med Internet på arbetet i de flesta länder

I de flesta länder använder man Internet mindre på arbetet än i hemmet. Genomsnittet i den arbetande befolkningen i de flesta av WIP-länderna är 6-7 timmar i veckan, med som mest 7,5 timmar i USA, Kanada och Sverige.

Många använder Internet för skolrelaterade arbeten

70 till 80 procent av de studerande använder Internet för skolrelaterade arbeten minst någon gång i veckan. Här ligger användarna i Australien och USA främst, men Sverige kommer inte långt efter.

Sverige sämst att använda Internet för distansutbildning

20-30 procent av användarna i WIP-länderna har någon gång prövat att utbilda sig via Internet. I Sverige är det det 4 procent. Längst fram ligger Nya Zeeland och Singapore med drygt 10 procent av användarna inbegripna i distansutbildning över Internet, åtminstone någon gång i veckan. Motsvarande siffra i Sverige är 2 procent.

Diagram 1.
Andelen Internetanvändare i åldrarna 45 – 65 år

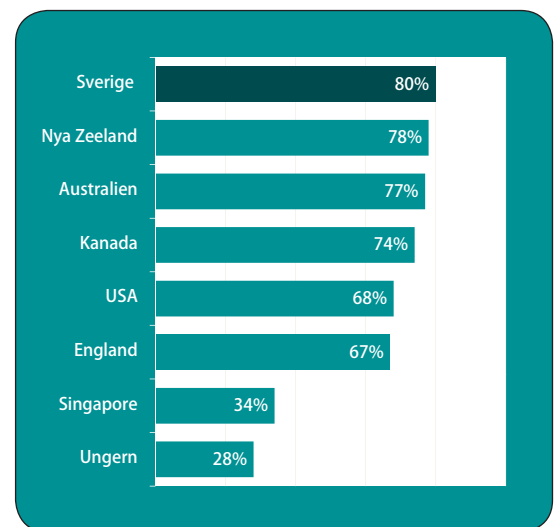
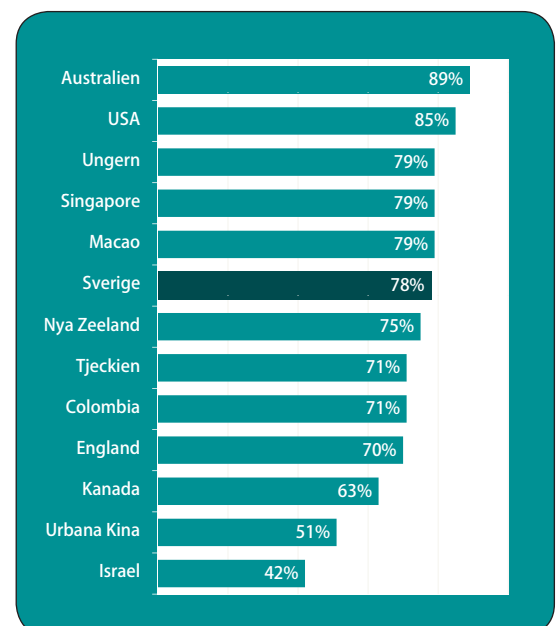

Diagram 2.
Andel av de studerande över 18 år som använder Internet för skolrelaterat arbete minst en gång i veckan

Sverige sämst att använda Internet i mobilen

Mobilen som ett sätt att koppla upp sig på Internet är vanligt i några länder som Japan, medan det är mycket ovanligt i länder som Sverige. Bland WIP-länderna 2007 använde de som kopplade upp sig via mobilen i Ungern, Israel och Kanada närapå 2 timmar i veckan åt detta. Här fanns de flitigaste mobilinternetanvändarna. I Sverige och Nya Zeeland, där användandet var minst, låg tiden för Internet i mobilen på 0,3 timmar i veckan.

Att använda Internet ökar de sociala kontakterna

Att använda Internet kan både öka och minska kontakterna med andra människor. I de flesta fall säger användarna själva att kontakterna är oförändrade eller har ökat. När det gäller yrkeslivet och när det gäller vänner säger 30-50% att kontakterna ökat. 20-40% anger att kontakterna med andra som delar samma hobby eller fritidsintresse har ökat. Även kontakterna med andra i familjen har ökat. Det gäller i synnerhet i Australien, Nya Zeeland och USA. Dessa tendenser återfinns också bland de svenska användarna, men här dominerar de som säger att effekterna är små.

Annorlunda förhåller det sig inom området politik och religion. Här väger det mer jämnt mellan positiva och negativa effekter. I vissa länder överväger de negativa effekterna så att det är fler som säger att kontakterna minskat, sedan de använder Internet.

Men kontakterna ansikte-mot-ansikte minskar

Ett utbredd Internetanvändande kan medföra att kontakterna ansikte-mot-ansikte med andra familjemedlemmar minskar. 70% säger dock att Internet inte har medfört några förändringar. Men det finns 20-30 procent som säger att efter att de börjat använda Internet spenderar familjemedlemmarna mindre tid tillsammans. De negativa effekterna är störst i Australien, USA och Kanada och minst i England.

Även kontakterna ansikte-mot-ansikte med vänner kan minska som en effekt av Internetanvändandet. Men så tycks inte vara fallet. 85-95% av användarna i alla länder anger att de direkta personliga kontakterna med vänner är oförändrade eller har ökat.

Fler än 80 procent använder e-post.

E-post används dagligen eller åtminstone någon gång i veckan av mer än 80% av användarna. I USA, Nya Zeeland, Kanada, Australien och Tjeckien är de över 90%. I England, Sverige, Ungern och Israel är det mellan 80 och 90 procent. Undantagen är här de asiatiska länderna och Colombia där andelen som använder e-post är under 80 procent och i Kina under 60 procent.

Unga använder Instant Messaging

Det går en skiljelinje bland unga och äldre internetanvändare när det gäller Instant Messaging. Det innebär att i länder där Internet spridit sig till alla åldersgrupper har hälften eller fler av användarna aldrig använt Instant messaging. Ungefär en tredjedel är veckoanvändare t.ex. i Sverige. I England och Kanada är det lite fler (45%) och där ungdomarna dominerar bland användarna som i Kina är det 70% som använder instant messaging dagligen eller åtminstone någon gång i veckan.

Diagram 3.
Andel av Internetanvändarna över 18 år som aldrig bloggat

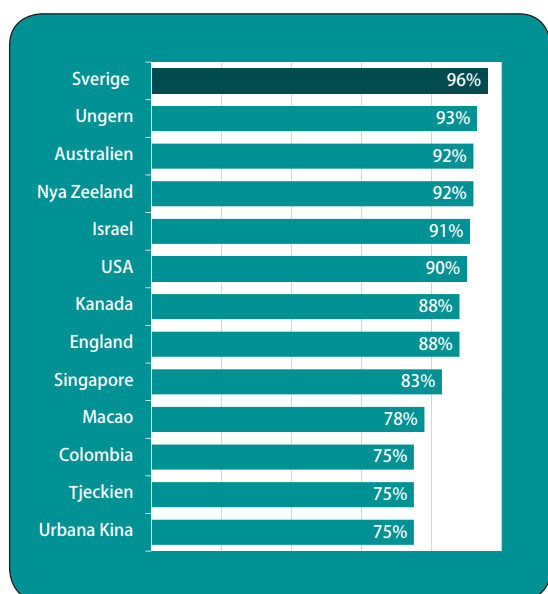
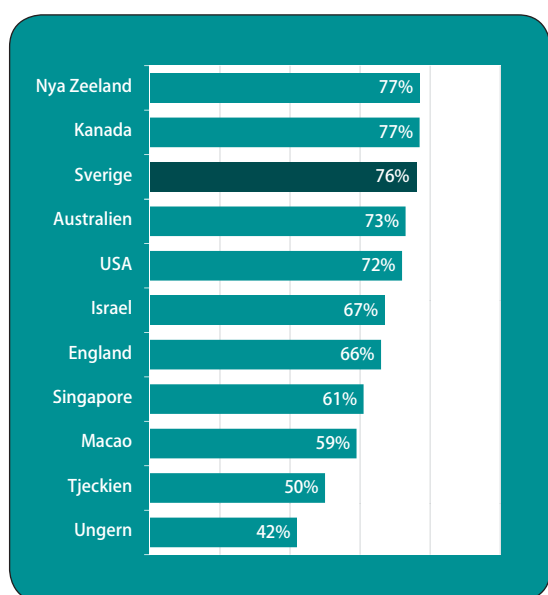

Diagram 4.
Andel av Internetanvändarna som e-handlar

Få av användarna bloggar

Att arbeta med sin blogg är inget som slagit genom bland Internetanvändarna i WIP-länderna. I de ledande Internetländerna är det 90 procent eller fler som aldrig bloggat. I Sverige var denna siffra 2007, 96 procent. Här skiljer sig de asiatiska länderna, Macao, Singapore och det urbana Kina från de övriga, med betydligt fler bloggare, och Tjeckien och Colombia där de unga användarna dominerar. Överlag är de som läser bloggar flerdubbelt fler än de som skriver egna bloggar.

Många svenskar E-handlar men inte så ofta

I en internationell jämförelse är e-handeln mer spridd bland de svenska internetanvändarna, än i de flesta andra länder. Ser vi till siffrorna från 2007 är det endast i Nya Zeeland (77%) och Kanada (77%) som fler av användarna e-handlar. Typiskt för Sverige är att många e-handlar, men man gör det inte så ofta. Tre av fyra gör det mer sällan än en gång i månaden. Än tydligare blir detta om vi slår ut antalet köp över en månad och beräknar genomsnittet för internetanvändarna. Vid en sådan jämförelse hamnar Sverige långt ned.

Oron för kreditkortsbedrägerier är universell

Omkring hälften av alla Internetanvändare är mycket oroade över bedrägerier med kreditkort. Det gäller i alla länder även i USA.

Färre svenskar besöker online tjänster

Svenska Internetanvändare är, sett över längre tid, mångsidiga användare. De provar på många saker, men de är inte så flitiga att utnyttja online tjänsterna som man är i många andra länder. Det gäller t.ex. sidor med rese- och hälsoinformation. Det gäller också hur stor andel av användarna som bara surfar runt. Svenskarna är här mer restriktiva i sin användning.

Få svenskar besöker religiösa webbsajter. Det gör man dock i Israel, Nya Zeeland, Singapore och USA, i nämnd ordning.

Spel, musik och video på Internet vanligare i andra länder

Svenskar använder Internet mindre för underhållning än vad man gör i andra länder. Där är det fler som spelar online-spel. Fler som laddar ner eller lyssnar till musik och fler som ser på och laddar ner video, vilket här innefattar all sorts rörliga bilder. Här ligger de unga kinesiska Internetanvändarna i topp följt av de också unga Tjeckiska användarna. Israel ligger också högt för musik och video, liksom USA när det gäller spel.

Alla i Sverige har inte upptäckt Internet som kunskapsbank

Allt fler av Internetanvändarna i Sverige har upptäckt att man kan använda Internet för att slå upp ord och leta efter fakta. Här ligger dock andra WIP-länder före, t.ex. Kanada, Ungern, Colombia, Macao, Nya Zeeland och USA. Det är där en större andel av användarna som utnyttjar dessa möjligheter och de gör det oftare än svenska Internetanvändare.

Svenskar bäst att utnyttja banktjänster

De flesta svenskar betalar sina räkningar en gång i månaden. Det innebär att det är få svenskar som använder Internet för banktjänster

Diagram 5.
Andel av Internetanvändarna som aldrig ser på eller laddar ner video på Internet.

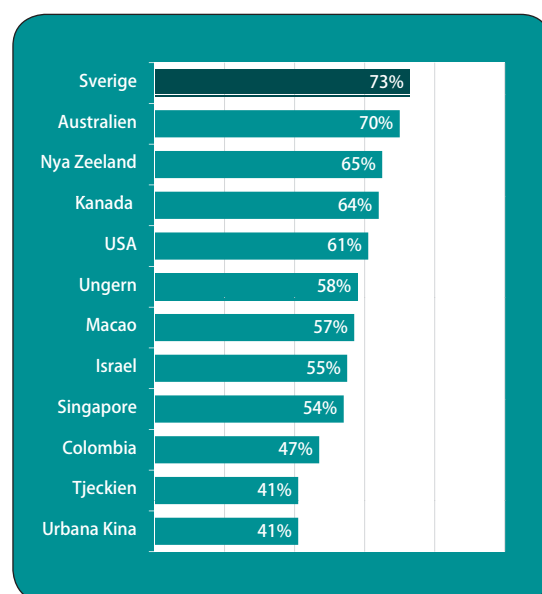

Diagram 6.
Andel som använder Internet för att betala räkningar minst en gång i månaden

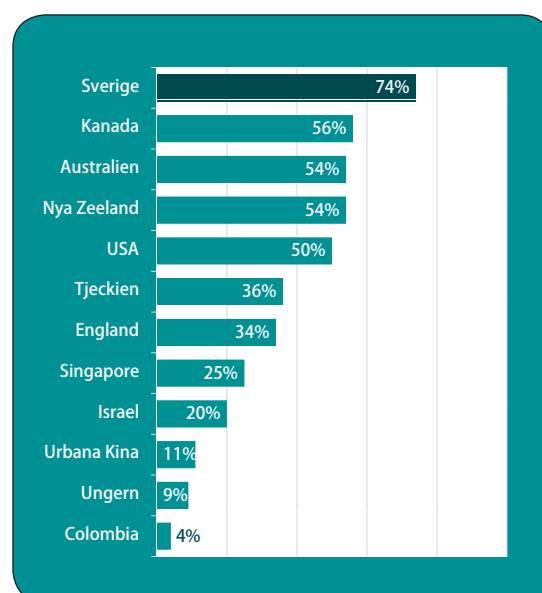

Diagram 7.
Andel av Internetanvändarna som instämmer i påståendet: "Genom att använda Internet kommer människor som du att kunna påverka vad regeringen gör".

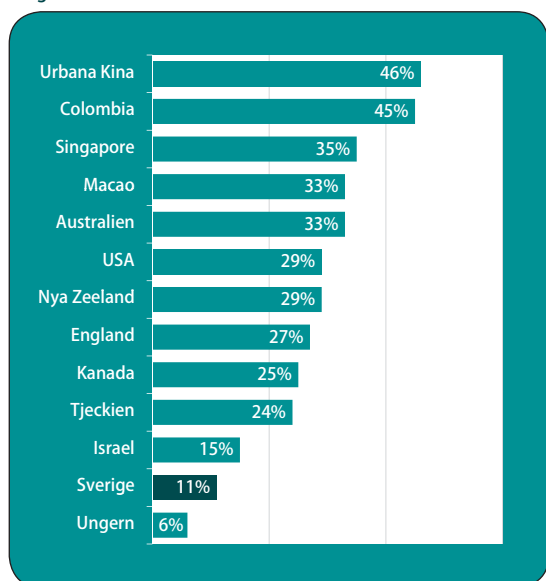
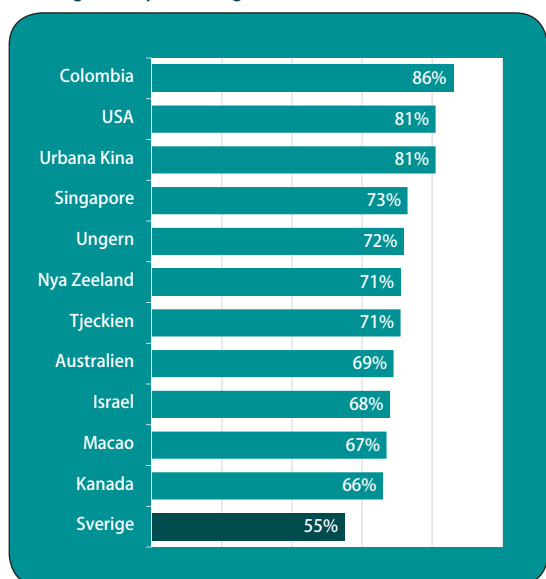

Diagram 8.
Andel av Internetanvändarna som anser att Internet är viktig eller mycket viktig som informationskälla.

dagligen eller någon gång i veckan. Här är veckoanvändarna fler i länder som Australien, Nya Zeeland, Kanada och USA. Men 77 procent av svenskarna gör det åtminstone någon gång i månaden. I andra länder är motsvarande siffra betydligt lägre.

Internet och politik

Internets roll i politiken varierar mycket mellan olika länder beroende på den rådande politiska situationen och den traditionella politiska kulturen. I USA har Internet sedan länge spelat en viktig roll under presidentvalskampanjerna med kulmen i Barack Obamas framgångsrika nyligen avslutade kampanj. Det återspeglar sig också i den positiva synen som de amerikanska Internetanvändarna har på Internets roll för demokratin: Internet kan göra det lättare att förstå politiken. Internet kan ge vanliga människor mer politisk makt. Genom Internet kommer myndigheterna att ta mer hänsyn till vad människor tycker, och genom att använda Internet kommer människor att kunna påverka vad regeringen gör. En majoritet instämmer eller säger åtminstone inte emot dessa påståenden.

Ännu större förväntningar på Internets roll för politiken har man i de stora städerna i Kina. Här är det en majoritet av Internetanvändarna som ser Internet som ett sätt att inte bara förstå politiken bättre utan att också kunna påverka politiken och myndigheterna och få politisk makt. Även i länder som Colombia, Macao, Singapore och Australien, tillskriver man Internet en betydelsefull roll för att människor skall kunna påverka politiken.

Betydligt mer skeptiska till Internets möjliga betydelse för politiken är man i Sverige och Ungern. Här är det få (kring 10 procent) som instämmer i påståendena om att man kan få mer politisk makt, eller påverka politiker genom att använda Internet. En majoritet säger nej, man ser inte alls att Internet kan ha en sådan betydelse. Internetanvändarna i Tjeckien och Israel hör också till de skeptiska.

Någonstans mitt emellan det Internetpositiva Kina och USA och det Internetskeptiska Sverige och Ungern befinner sig Kanada, Nya Zeeland och England.

Traditionella medier

England och USA, och även Kina, Tjeckien, Australien och Macao är länder där befolkningen ägnar mycket tid åt TV. Australien och Nya Zeeland är länder med det mest omfattande radiolyssnandet. Sverige är tidningslandet, där människor ägnar tidningsläsandet tre gånger så mycket tid som i de andra WIP-länderna.

Internet inte lika viktig som informationskälla bland svenskar

Två tredjedelar eller fler av Internetanvändarna i WIP-länderna, säger att Internet är en viktig eller mycket viktig informationskälla. Det finns ett undantag och det är Sverige. Här är det ungefär hälften som anser att Internet är en viktig källa för information.

Ser vi närmare på skillnaden mellan Sverige och övriga länder återfinns den inte bland de som anser att Internet inte har någon betydelse. I t.ex. Kanada finns det lika många som anser att Internet inte har någon betydelse för dem som källa till information. I stället finns skillnaden bland de som anser att Internet är en mycket viktig

informationskälla. Det är förhållandevis få i Sverige som anser detta. I andra länder finns det betydligt fler Internetentusiaster.

Många Internetskeptiker i Sverige

Svenskarnas mer skeptiska attityd till Internet återspeglas också i deras syn på i vilken mån informationen på Internet är trovärdig och tillförlitlig. Bland de svenska Internetanvändarna är det 30% som anser att bara en liten del av informationen är tillförlitlig. Motsvarande siffra är 7% i Tjeckien och 9% i USA.

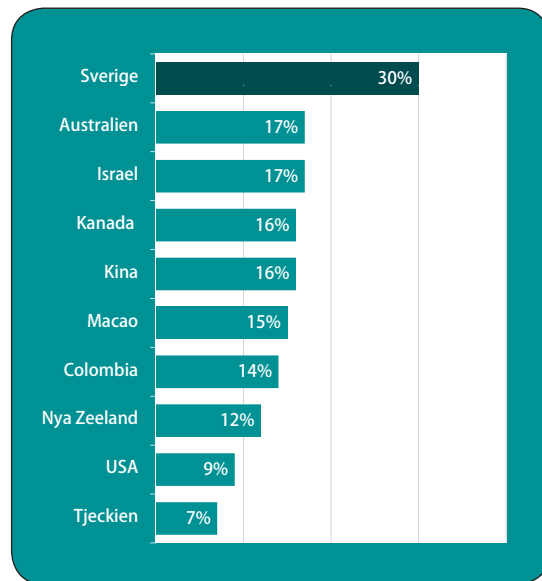
TV som informationskälla är viktigast i USA, Kina, Tjeckien och Columbia. Minst viktig i Australien och Kanada. Sverige ligger här någonstans i mitten.

Internet och underhållning

I alla länder, med undantag för Kina, är televisionen den överlägset viktigaste källan för underhållning. I Kina och övriga Asien är också Internet viktigt för underhållning, åtminstone bland Internetanvändarna. Minst viktig som underhållningsmedium är Internet i Australien och Sverige.

Radion utgör en viktig underhållningskälla i USA, Nya Zeeland, Columbia och Ungern.

Diagram 9. Andel som anser att endast en liten del av informationen på Internet är trovärdig

International Report 2009

Den fullständiga internationella rapporten omfattar 372 sidor på engelska och finns att köpa på:

<http://store.digitalcenter.org/world-internet-report.html>

I world
Internet
nstitute

● <http://www.wii.se>

World Internet Institute bedriver forskning utifrån ett samhällsvetenskapligt perspektiv och studerar hur individ och samhälle påverkas av Internet och framtidens digitala tjänster. Sedan år 2000 har man följt en panel, bestående av 2000 hushåll i Sverige, för att se närmre på denna utveckling. Studien går under namnet Svenskarna och Internet och är en del av ett globalt initiativ, **World Internet Project**, där ca 30 länder genomför samma undersökning. Resultatet av detta samarbete är flertalet rapporter, analyser och seminarier som visar hur världen förändras i takt med att ny kommunikationsteknologi gör sitt intåg.